ФЕДЕРАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ

АКАДЕМІЯ ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНИХ ВІДНОСИН І ТУРИЗМУ

Кафедра публічного управління та публічної служби

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з навчально-педагогічної роботи
_____ І.С. Чорнодід
“ 31 ” серпня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія публічного управління

(шифр і назва навчальної дисципліни)

підготовки **бакалаврів**
(назва ступеня вищої освіти)

Спеціальність **D4 «Публічне управління та адміністрування»**
(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма **Публічне управління та адміністрування**

Факультет **Юридичний**
(назва факультету)

Київ – 2026

Робочу програму навчальної дисципліни «Історія публічного управління» розроблено на основі освітньої програми та робочого навчального плану підготовки фахівців освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю D4 «Публічне управління та адміністрування» освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування», та відповідних нормативних документів.

Розробник:
Лахижа М.І., доктор наук з державного управління, професор.

Погоджено:
Гарант освітньої програми _____ Я.В. Качан

Робоча програма перезатверджена на засіданні кафедри публічного управління та публічної служби
Протокол від «28» серпня 2026 року № 1

Завідувач кафедри публічного управління та публічної служби

_____ Я.В. Качан

«28» серпня 2026 року

Обговорено та рекомендовано до затвердження Вченою радою юридичного факультету

Декан юридичного факультету _____ Я.В.Журавель

"28" серпня 2026 року, протокол № 1

Схвалено науково-методичною радою Академії
Протокол від "31" серпня 2026 року № 1

Голова _____ І.С. Чорнодід

"31" серпня 2026 року

© АПСВТ, 2026 рік
© Лахижа М.І., 2026 рік

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни розроблена на основі Національної рамки кваліфікацій України, «Положення про організацію освітнього процесу в Академії праці, соціальних відносин та туризму» від 07 квітня 2026 року, Протокол № 7, освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня підготовки за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» та інших відповідних нормативних документів.

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Кількість кредитів 4</td><td>Галузь знань

D «Бізнес, адміністрування та право»</td><td colspan="2" rowspan="2">Обов’язкова</td></tr>
<tr><td></td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td rowspan="4">Спеціальність

D4«Публічне управління та адміністрування»</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 5</td><td>1-й</td><td>1-й</td></tr>
<tr><td>Індивідуальне науково-дослідне завдання</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість годин – 120</td><td>1-й</td><td>1-й</td></tr>
<tr><td rowspan="11">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних –
самостійної роботи студента -</td><td rowspan="11">Ступінь вищої освіти

бакалавр</td><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>22 год.</td><td>24 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>18год.</td><td>12 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>год.</td><td>год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>80 год.</td><td>114 год.</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання:</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: екзамен</td></tr>
</table>

1.2 Мета навчальної дисципліни

Мета: оволодіння базовими знаннями щодо теоретичних та історичних (практичних) аспектів здійснення публічного управління та формування на цій основі відповідних вмінь та навичок щодо застосування законів, принципів, методів, технологій та процедур в управлінні суб'єктами публічної сфери

Завдання:

оволодіння знаннями щодо історії та змісту публічного управління;

аналіз основних концепцій, теоретичних та практичних проблем, принципів сучасного публічного управління;

вивчення закономірностей, принципів, методів, механізмів публічного управління та їх практичного застосування в сучасних умовах;

засвоєння змісту управлінської діяльності, її форм, методів, засобів, закономірностей і тенденцій розвитку сучасного публічного врядування

2. Результати навчання

Інтегральна компетентність Здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями, зокрема у сфері публічного управління та адміністрування у соціальній сфері.

ЗК2. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, європейської спрямованості розвитку України, необхідність його сталого соціального розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство з урахуванням викликів соціального розвитку та повоєнного відновлення України, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, у тому числі з використанням аналітичних матеріалів щодо соціальної політики та розвитку.

Спеціальні (Фахові) компетентності (СК)

ФК1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв’язання конфліктів, зокрема у соціальній сфері та у взаємодії з інститутами громадянського суспільства..

ФК3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки, з урахуванням принципів верховенства права та європейської спрямованості розвитку України.

ФК11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування, у тому числі щодо розвитку соціальної сфери та адаптації до європейських стандартів.

Програмні результати:

ПРН1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства, з урахуванням особливостей соціального розвитку.

ПРН2. Застосовувати норми та правила професійного спілкування українською мовою у сфері публічного управління та соціальної політики.

ПРН4. Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування, зокрема у соціальній сфері.

ПРН5. Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування, з урахуванням європейської спрямованості розвитку України.

ПРН6. Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування, зокрема у сфері соціальної політики.

3. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретико-методологічні засади та історичні джерела публічного управління

Тема 1. Вступ. Публічне управління в системі суспільних відносин: сутність і зміст, основні категорії, поняття.

Тема 2. Методи історичних досліджень публічного управління (аналіз документів, порівняльний підхід, історична ретроспектива тощо).

Тема 3. Етапи становлення і розвитку публічного управління. Формаційний та цивілізаційний підходи.

Модуль 2. Формування та розвиток публічного управління в епоху Стародавнього світу та Античності

Тема 4. Специфіка зародження та розвитку публічного управління на Стародавньому Сході

Тема 5. Держава і право у Стародавній Греції.

Тема 6. Розвиток публічного управління у Стародавньому Римі.

Модуль 3: Еволюція публічного управління в епоху середньовіччя та нового часу

Тема 7 Публічне управління країн Західної Європи в епоху середньовіччя..

Тема 8. Система публічного управління у Візантійській імперії.

Тема 8. Давні цивілізації Центральної Америки: майя, ацтеки, ольмеки. Специфіка публічного управління.

Тема 9. Еволюція монархій у епоху середньовіччя та нового часу.

Тема 10. Публічне управління у Священній Римській імперії.

Тема 11. Створення, розвиток та специфіка управління колоніальних імперій

Модуль 4. Розвиток публічного управління в новітній час.

Тема 12. Соціально-економічні, культурно-історичні та інші джерела виникнення та тенденції розвитку публічного управління в XX ст.

Тема 13. Організація влади в умовах тоталітарних систем.

Тема 14. Цінності європейської цивілізації та публічне управління.

Тема 15. Публічне управління: посткомуністичні трансформації кінця XX століття

Тема 16. Тема 16. Розвиток публічного управління в кінці XX- на початку XXI століття

Модуль 5. Розвиток публічного управління в Україні

Тема 17 Історичні етапи еволюції публічного управління в Україні

Тема 18. Адаптація публічного управління в Україні до сучасних європейських стандартів публічного управління.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових	Кількість годин

модулів і тем	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Модуль 1. Модуль 1. Теоретико-методологічні засади та історичні джерела публічного управління												
Тема 1. Вступ. Публічне управління в системі суспільних відносин: сутність і зміст, основні категорії, поняття.	7	1	1			5	10	2				8
Тема 2. Методи історичних досліджень публічного управління (аналіз документів, порівняльний підхід, історична ретроспектива тощо).	7	1	1			5	30	4	2			24
Тема 3. Етапи становлення і розвитку публічного управління. Формаційний та цивілізаційний підходи.	7					7	15	2	2			11
	21	2	2			17						
Модуль 2. Формування та розвиток публічного управління в епоху Стародавнього світу та Античності.												
Тема 4. Специфіка зародження та розвитку публічного управління на Стародавньому Сході	7	1	1			5	10	2	2			6
Тема 5. Держава і право у Стародавній Греції.	7	1	1			5	15	2	0			13
Тема 6. Розвиток публічного управління у Стародавньому Римі.	7	2	2			3	15	2	1			12

	21	4	4			13						
Модуль 3: Еволюція публічного управління в епоху середньовіччя та нового часу												
Тема 7 Публічне управління країн Західної Європи в епоху середньовіччя..	7	2	2			3	15	2	1			12
Тема 8. Система публічного управління у Візантійській імперії.	7					7	15	2	2			11
Тема 9. Еволюція монархій у епоху середньовіччя та нового часу.	7	2	2			3						
Тема 10. Публічне управління у Священній Римській імперії.	7					7						
Тема 11. Створення, розвиток та специфіка управління колоніальних імперій	8	2				6						
	36	6	4			26						
Модуль 4. Розвиток публічного управління в новітній час.												
Тема 12. Соціально-економічні, культурно-історичні та інші джерела виникнення та тенденції розвитку публічного управління в XX ст.	6	2	2			4						
Тема 13. Організація влади в умовах тоталітарних систем.	6	2				4						
Тема 14. Цінності європейської цивілізації та публічне управління.	6	2	2			2						
Тема 15. Публічне	6					6						

управління: посткомуністичні трансформації кінця XX століття												
Тема 16. Тема 16. Розвиток публічного управління в кінці XX- на початку XXI століття	6	2	2			4						
	30	6	6			20						
Модуль 5. Розвиток публічного управління в Україні												
Тема 17 Історичні етапи еволюції публічного управління в Україні	6					7						
Тема 18. Адаптація публічного управління в Україні до сучасних європейських стандартів публічного управління.	6	2	2			3						
	12	2	2			10						
Екзамен	2						2					
Усього годин	**120**	**22**	**18**			**80**	**150**	**24**	**12**			**114**

4. Теми та питання до практичних занять та самостійної роботи

Модуль 1. Теоретико-методологічні засади та історичні джерела публічного управління

Тема 1. Вступ. Публічне управління в системі суспільних відносин: сутність і зміст, основні категорії, поняття.

Характеристика дисципліни. Міжпредметні зв'язки. Постановка завдань.

Виокремлення та визначення вузлових понять. Управління як соціальне явище. Влада і управління. Поняття влади. Види влади. Політика. Право. Міфологія. Джерела влади. Джерела ідей управління суспільством і країною.

Система публічного управління: поняття і структура. Держава і право. Основні характеристики публічного управління. Реалізація публічного управління в умовах розподілу влади. Відносини, процеси і взаємодія в системі публічного управління та адміністрування. Моделі публічного управління.

Централізація, децентралізація, деконцентрація

Практичне заняття № 1.

Тема 2. Методи історичних досліджень публічного управління (аналіз документів, порівняльний підхід, історична ретроспектива).

Методи історичних досліджень
Поняття історичних джерел.
Види історичних джерел
Картографія. Писемність.
Історичний контекст та культурно-ціннісні основи розвитку публічного управління: Стародавній світ, Античність, середньовіччя, новий та новітній час.

Практичне заняття №2

Тема 3. Етапи становлення і розвитку публічного управління. Формаційний та цивілізаційний підходи

Поняття «етапи розвитку» публічного управління.
Формаційний підхід до історії людства
Поняття та історія цивілізацій. Локальні цивілізації. Ознаки та специфіка цивілізацій. Цивілізаційні відмінності в історії публічного управління
Трипільська культура та її вплив на населення Європи.
Формування та розвиток теорій управління суспільством і країною в країнах Сходу. Східний та західний шляхи розвитку та типи держав.
Взаємозв'язок політики та економіки в процесі розвитку публічного управління.
Вплив релігій на публічне управління.
Глобалізація і глокалізація і публічне управління

Практичне заняття №3

Модуль 2. Формування та розвиток публічного управління в епоху Стародавнього світу та Античності.

Тема 4. Специфіка зародження та розвитку публічного управління на Стародавньому Сході.

Спільні риси перших держав на Стародавньому Сході.
Держави та право Межиріччя (Месопотамія). Кодекси Ур-Намму та Хамураппі: зміст, особливості, значення.
Стародавній Єгипет: процес державотворення та розвитку управління. Суть влади фараона. Царські укази та декрети. Судочинство.
Держава і право у Стародавньому Китаї. Етапи розвитку. Цивільні та адміністративні документи Традиції державотворення та теоретичне обгрунтування їх специфіки.
Розвиток публічного управління у Стародавній Індії.
Спільні риси публічного управління у країнах Стародавнього Сходу

Практичне заняття №4

Теми 5-6. Становлення та розвиток публічного управління в період античності.

Тема 5 Публічне управління у Стародавній Греції.

Міфи Стародавньої Греції як джерело інформації про владу.

Поліс як місто-держава. Громадянство. Демократія. Державний устрій Афін та Спарти.
Періоди розвитку теорії влади. Геракліт. Сократ. Платон. Аристотель.
Македонія. Еллінізм.

Практичне заняття №5

Тема 6. Розвиток публічного управління у Стародавньому Римі.

Міфи Стародавнього Риму як джерело інформації про владу.
Виникнення Римської держави.
Етапи розвитку держави і права у Стародавньому Римі
Римське право.
Специфіка управління територіями в Римській республіці, принципаті, імперії.

Практичне заняття № 6.

Модуль 3: Еволюція публічного управління в епоху середньовіччя та нового часу

Тема 7. Публічне управління країн Західної Європи в епоху середньовіччя.

Поняття Середньовіччя та його періодизація Політична карта Західної Європи після розпаду Римської імперії. Формування "варварських" королівств (Готи, Франки, Лангобарди). Франкська держава та її трансформація в імперію Карла Великого. Розпад імперії Каролінгів і утворення Священної Римської імперії.

Салічна правда як джерело влади.

Феодальна система як основа суспільного устрою Роль церкви у суспільно-політичному житті Роль міст і гільдій у становленні економіки.

Поява основ сучасного права та політичних інститутів. Поширення Магдебурзького права та розвиток самоврядування.

Провідні держави Європи епохи зрілого та пізнього середньовіччя: Священна Римська імперія, Франція, Англія, Іспанія, Португалія.

Вплив хрестових походів на Європу.

Практичне заняття № 7.

Тема 8 . Система публічного управління у Візантійській імперії.

Історико-культурний контекст Візантійської імперії як синтезу традицій Заходу і Сходу.

Візантія як спадкоємиця Римської імперії. Географічне положення: перехрестя Європи та Азії. Унікальність візантійської моделі державотворення: спадщина Західної традиції державотворення; вплив східних традицій; синергія церковної та світської влади.

Імператор як верховний правитель. Адміністративна структура. Фінансова система. Право. Судова система.

Значення візантійської моделі для сучасних систем публічного управління.

Практичне заняття №8

Тема 9. Еволюція монархій у епоху середньовіччя та нового часу.

Поняття еволюції та революції в історії. Монархія як форма державного правління
Юридичні ознаки монархії. Феодальні монархії раннього середньовіччя

Станово-представницькі монархії
Абсолютні монархії (XVI-XVIII ст)
Конституційні монархії (XVIII - XIX ст)
Парламентські монархії (XI-XXI ст.)
Символічні монархії (XX-XXI ст)

Практичне заняття №9

Тема 10. Публічне управління у Священній Римській імперії.

Специфічні риси Священної Римської Імперії як форми управління
Імперська структура управління. Децентралізація і феодальний характер управління.
Релігійний фактор в Священній Римській імперії
Особливості міського управління, роль гільдій і цехів
Реформи та занепад Священної Римської імперії

Практичне заняття №10

Тема 11. Створення, розвиток та специфіка управління колоніальних імперій.

Причини виникнення колоніальних імперій
Роль економічних, політичних та культурних факторів в управління колоніями
Специфіка управління колоніями (пряме та непряме управління, поселенські колонії, експлуатаційні колонії)
Криза та розпад колоніальних імперій (послаблення метрополій, антиколоніальні рухи, деколонізація під впливом міжнародних організацій)

Практичне заняття № 11.

Модуль 4. Розвиток публічного управління в новітній час

Тема 12. Соціально-економічні, культурно-історичні та інші фактори впливу на розвиток публічного управління у XX ст.
Основні тенденції розвитку публічного управління у XX столітті.
Фактори впливу на публічне управління: економічні, політичні, культурні. Глобалізація. Глокалізація
Роль міжнародних організацій в управлінських процесах
Специфіка управління у Європейському Союзі

Практичне заняття № 12

Тема 13. Організація публічного управління в умовах тоталітарних систем.

Специфіка організації влади у тоталітарних суспільствах.
Організація влади у фашистській Німеччині.
Організація влади у СРСР Сутність адміністративно-командної системи. Специфічна роль правового регулювання державного управління. Проблема бюрократизації апарату.
Формування організаційної структури державного управління в Радянській Україні.
Державне управління в СРСР після II Світової війни.
Система соціалізму: формування, розвиток та розпад.

Практичне заняття № 13

Тема 14.Цінності європейської цивілізації та публічне управління

Поняття «європейські цінності».

Цінності європейської цивілізації та їхні ідейні витоки. Принцип індивідуалізму.

Основні тенденції у формуванні цінностей європейської цивілізації в період Античності, Середньовіччя, Відродження, Нового часу та особливості сучасного етапу інституалізації в праві таких базових цінностей європейської цивілізації як гідність, свобода, правова держава, демократія, громадянськість, толерантність, справедливість, солідарність та ін.

Цінності європейської цивілізації та їх практичне застосування.

Виправданість європейського вектору розвитку України.

Практичне заняття № 14

Тема 15. Публічне управління: посткомуністичні трансформації кінця XX століття.

Передумови посткомуністичних трансформацій. Політичні й економічні фактори трансформацій.

Поняття «посткомуністична країна», європеїзація, вестернізація.

Ключові зміни у публічному управлінні: демократизація (від авторитаризму до плюралізму); децентралізація та деконцентрація влади; перехід до ринкових моделей розвитку; реформа державного апарату; формування нової політичної еліти тощо).

Антикорупційні ініціативи та виклики.

Роль публічно-приватного партнерства у трансформаціях публічного управління.

Спільні риси та особливості формування демократії та органів влади в посткомуністичних країнах

Практичне заняття № 15

Тема 16. Розвиток публічного управління в кінці XX- на початку XXI століття

Традиційне управління доіндустріального періоду. Бюрократична модель управління. Розвиток публічного управління в кінці XX- на початку XXI століття: Нова публічна адміністрація (1960–1970-ті); Новий публічний менеджмент (1980–1990-ті); Нове публічне управління (1990-ті роки); Інноваційні моделі публічного управління (2000-ні роки)

Специфіка організації публічного управління у Європейському Союзі. Мережеве управління.

Фактори впливу на публічне управління.

Інформатизація та її вплив на публічне управління.

Партисипативна демократія

Практичне заняття № 16.

Модуль 5. Розвиток публічного управління в Україні

Тема 17.Історичні етапи еволюції публічного управління в Україні

Досвід управлінської діяльності минулих поколінь як джерело і перешкода розвитку. Важливість осмислення етапів, форм та тенденцій розвитку публічного управління в Україні.

Організація влади у Київській державі. Галицько-Волинська держава як спадкоємиця управлінських традицій Київської Русі. Організаційна структура державного управління у Великому князівстві Литовському. Адміністративно-територіальний поділ. Зміни в управлінні на українських землях після Люблінської унії 1569 р. Організація управління в самоврядних містах. Роль права в здійсненні державного управління: Литовські статути (XVI ст.).

Організація управління на Запорізькій Січі. Держава Богдана Хмельницького. Організація влади в самоврядній Україні. Форми державного і місцевого управління на українських землях поза Гетьманщиною. Уніфікація управління українськими землями після ліквідації полковосотенного устрою. Станове самоврядування в підросійській Україні. Організація управління Галичиною після її приєднання до Австро-Угорщини Реформа управління на західноукраїнських землях у другій половині XIX ст. Структури влади і управління в 1917 р. та Українська Центральна рада і Генеральний секретаріат. Організація державного управління в Україні за гетьманату. Управління в УНР і ЗУНР. Перетворення Рад із структур самоорганізації населення в органи державної влади.

Модернізація публічного управління в незалежній Україні

Практичне заняття № 17

Тема 18. Адаптація публічного управління в Україні до сучасних європейських стандартів публічного управління.

Поняття «адаптація», «модернізація», «реформування».
«Європейські стандарти» та «стандарти Європейського Союзу»
Основні принципи публічного управління у ЄС
Основні напрями та етапи адаптації публічного управління в Україні до стандартів ЄС.
Виклики, перешкоди для адаптації публічного управління до стандартів ЄС.
Перспективи європейської та євроатлантичної інтеграції України.

Практичне заняття № 18

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Тема 1. Вступ. Публічне управління в системі суспільних відносин: сутність і зміст, основні категорії, поняття.	5
2	Тема 2. Методи історичних досліджень публічного управління (аналіз документів, порівняльний підхід, історична ретроспектива тощо).	5
3	Тема 3. Етапи становлення і розвитку публічного управління. Формаційний та цивілізаційний підходи.	7
4	Тема 4. Специфіка зародження та розвитку публічного управління на Стародавньому Сході	5
5	Тема 5. Держава і право у Стародавній Греції.	5
6	Тема 6. Розвиток публічного управління у Стародавньому Римі.	3
7	Тема 7 Публічне управління країн Західної Європи в епоху середньовіччя..	3
8	Тема 8. Система публічного управління у Візантійській імперії.	7
9	Тема 9. Еволюція монархій у епоху середньовіччя та нового часу.	3
10	Тема 10. Публічне управління у Священній Римській імперії.	7

11	Тема 11. Створення, розвиток та специфіка управління колоніальних імперій.	6
12	Тема 12. Соціально-економічні, культурно-історичні та інші джерела виникнення та тенденції розвитку публічного управління в XX ст.	4
13	Тема 13. Організація влади в умовах тоталітарних систем.	4
14	Тема 14. Цінності європейської цивілізації та публічне управління.	2
15	Тема 15. Публічне управління: посткомуністичні трансформації кінця XX століття	6
16	Тема 16. Тема 16. Розвиток публічного управління в кінці XX- на початку XXI століття	4
17	Тема 17 Історичні етапи еволюції публічного управління в Україні	3
18	Тема 18. Адаптація публічного управління в Україні до сучасних європейських стандартів публічного управління.	3
		80

6. Індивідуальні завдання

Аналіз нормативно-правових актів.
Вивчення карт
Аналіз додаткової літератури

10. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання. Словесні і наочні використовуються під час лекцій, семінарів та інструктажів, Під час проведення лекцій використовуються такі словесні методи як розповідь, пояснення та наочні методи: ілюстрація, демонстрація. Перед проведенням семінарських занять викладачем проводиться інструктаж.

Під час проведення семінарських занять застосовуються наочні спостереження та словесні бесіди: вступні, поточні, репродуктивні, евристичні, підсумкові; студентами виконуються вправи: тренувальні, творчі, усні, практичні, технічні.

Робота в малих групах використовується з метою активізації роботи студентів при проведенні семінарських і практичних занять.

Семінар-дискусія (круглий стіл) передбачає обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Мозкові атаки використовуються для розв'язання складних завдань за дуже обмежений час. Суть його полягає в тому, щоб висловити якнайбільшу кількість ідей за невеликий проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію.

Презентації використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, інструктажу, демонстрації нових товарів та послуг.

Кейс-метод дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

11. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на мету перевірку рівня знань студентів Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять визначається викладачем, що проводить заняття.

Модульний контроль проводиться наприкінці змістового модулю за рахунок аудиторних занять і має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формує цей модуль. Модульний контроль реалізується шляхом узагальнення результатів

поточного контролю знань і проведення спеціальних контрольних заходів.

Контроль за результатами вивчення курсу здійснюється під час екзамену

Перелік питань для підсумкового контролю знань:

1.Влада і управління
2. Система публічного управління: поняття і структура.
3. Основні характеристики публічного управління.
4. Держава і право. Взаємозв'язки.
5. Джерела ідей управління суспільством і країною.
6. Міфологія як джерело інформації про управління.
7. Цивілізаційні відмінності в історії публічного управління.
8. Ознаки та специфіка цивілізацій
9 .Трипільська культура та її вплив на населення Європи.
10. Історичний контекст та культурно-ціннісні основи розвитку публічного управління
11. Періодизація історії
12 Вплив релігій на публічне управління.
13. Глобалізація і глокалізація і публічне управління.
14. Спільні риси перших держав на Стародавньому Сході.
15. Держави та право Межиріччя (Месопотамія).
16. Кодекси Ур-Намму та Хамураппі: зміст, особливості, значення.
18. Стародавній Єгипет: процес державотворення та розвитку управління. Суть влади фараона. Царські укази та декрети. Судочинство.
18. Держава і право у Стародавньому Китаї.
19.Розвиток публічного управління у Стародавній Індії
20.Поліс як місто-держава. Громадянство.
21. Демократія у Стародавній Греції.
22. Державний устрій Афін та Спарти.
23. Етапи розвитку держави і права у Стародавньому Римі
24.Римське право.
25.Специфіка управління територіями в Римській республіці, принципаті, імперії.
26. Римська республіка
26. Римська імперія.
27. Поняття Середньовіччя та його періодизація
28. Формування "варварських" королівств (Готи, Франки, Лангобарди).
29.Франкська держава та її трансформація в імперію Карла Великого.
30. Розпад імперії Каролінгів і утворення Священної Римської імперії.
31. Феодальна система як основа суспільного устрою
32.Роль церкви у суспільно-політичному житті
33. Роль міст і гільдій у становленні економіки середньовіччя.
34 Поширення Магдебурзького права та розвиток самоврядування.
35. Провідні держави Європи епохи зрілого та пізнього середньовіччя
36. Священна Римська імперія як держава.
37. Франція в епоху середньовіччя
38. Середньовічна Англія
39. Держава і право у середньовічній Іспанії
40 . Візантія як спадкоємиця Римської імперії.
41. Специфіка держави і права у Візантії
42. Унікальність візантійської моделі державотворення
43. Значення візантійської моделі для сучасних систем публічного управління.
44. Поліцентрична система незалежних міст-держав майя.
45. Централізована імперія ацтеків.

46. Ранньоцентралізована культура з домінуванням релігійної еліти у ольмеків.
47.Особливості публічного управління в державах Центральної Америки
48. Формування та розвиток абсолютистських монархій.
49. Абсолютизм. Причини встановлення, ознаки, причини занепаду
50. Утворення та розвиток колоніальних імперій.
51. Характеристика організації управління в період буржуазних реформ.
52. Роль Реформації та Вестфальського миру у формуванні сучасної держави.
53 Публічне управління у добу Просвітництва
54. Вплив промислової революції на процеси управління.
55. Конфуціанство як основа державного управління в Китаї.
56. Античність: Платон і Арістотель про управління державою.
57. Мислителі середньовіччя: І. Солсберійський, Н. Макіавеллі, Ж. Боден.
58. Реформізм
59.Епоха Просвітництва: Ідеї суспільного договору: Ж.-Ж. Руссо, Т. Гоббс, Дж. Локк.
60.Виникнення концепцій розподілу влади (Монтеск'є).
61.Принципи публічної сфери за В.Вільсоном.
62. М.Вебер про основні принципи бюрократичних систем
63. Соціально-економічні, культурно-історичні та інші джерела виникнення та тенденції розвитку публічного управління в XX ст.
64. Специфіка організації влади у тоталітарних суспільствах.
65. Організація влади у фашистській Німеччині.
66. Організація влади у СРСР Сутність адміністративно-командної системи
67. Глобалізація,
68. Глокалізація
69. Сталий розвиток.
70. Роль міжнародних організацій та міжнародних корпорацій в процесах управління.
71. Інформатизація та її вплив на публічне управління.
72. Поняття «європейські цінності».
73. Гуманізм.
74. Виправданість європейського вектору розвитку України.
75. Базові цінності європейської цивілізації: гідність, свобода, правова держава, демократія, громадянськість, толерантність, справедливість, солідарність та ін.
76. Поняття «посткомуністична країна»
77. Європеїзація
78. Вестернізація.
79. Ключові зміни у публічному управлінні в посткомуністичних країнах
80. Інституції Ради Європи.
81. Європейське право.
81. Інституції Європейського Союзу.
82. Нова публічна адміністрація (1960–1970-ті)
83. Новий державний менеджмент (1980–1990-ті)
84. Нове публічне управління (1990-ті роки)
85. Інноваційні моделі публічного управління (2000-ні роки)
86. Фактори впливу на публічне управління.
87. Інформатизація та її вплив на публічне управління.
88. Партисипативна демократія.
89. Історичні етапи еволюції публічного управління в Україні
90. Модернізація публічного управління в незалежній Україні
91. Адаптація публічного управління в Україні до стандартів Європейського Союзу
92 Основні принципи публічного управління ЄС
93. Основні напрями адаптації публічного управління в Україні до стандартів ЄС

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	**A**	відмінно	зараховано
82-89	**B**	добре	
74-81	**C**		
64-73	**D**	задовільно	
60-63	**E**		
35-59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	**F**	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій.
2. Методичний посібник з вивчення тем дисципліни.
3. Методичні вказівки до практичних занять.
4. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів.
5. Методичні вказівки для виконання індивідуальних завдань.
6. Правила модульно-рейтингового оцінювання знань із навчальної дисципліни

14. Рекомендована література
Базова (основна) література

Основна:

1. Аналіз та пілотаж публічної політики / П. Кньопфель, К. Ларю, Н. Малишева, Ф. Варон // Серія "Аналіз публічної політики". 2010. URL: http://policyanalysis.org/wp-content/uploads/2014/ 10/Policyanalysispilotazh.pdf

2. Бакуменко,В.Д. , Башкатов В.М. Механізми державного управління демократичними змінами: монографія. Академія муніципального управління. Київ : [б. в.], 2015. 180 с.

3. Бакуменко В. Д.Руденко О.М., Туча В.В. Механізми імплементації політичних рішень в державному управлінні монографія.Академія муніципального управління. Київ : [б. в.], 2015. 184 с.

4. Бориславська О., Заверуха І., Захарченко Е., та ін. Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи України Швейцарськоукраїнський проект «Підтримка децентралізації в Україні. DESPRO. К.: ТОВ «Софія». 2012. 128 с.

5. Вебер М. Три чисті типи легітимного панування / М. Вебер // Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика [Текст] / пер. з нім. О. Погорілий. К.: Основи, 1998 534с.

6. Габермас Ю. Залучення іншого: Студії з політичної теорії [Текст] пер. з нім. Андрій Дахній; наук. ред. Борис Поляруш. Львів : Астролябія, 2006. 416 с.

7. Гурне Б. Державне управління [Текст] /пер. з франц. В. Шовкуна. К. : Основи, 1993. 165 с.

8. Дарендорф Р. У пошуках нового устрою: лекція на тему політики свободи у XVI ст. [Текст] пер. з нім. А. Орган. К. : Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2006. 109 с.

9. Діденко Н.Г. Управління, влада, держава: філософські аспекти взаємодії: Монографія / Н.Г. Діденко. Донецьк: ДонДУУ, 2005. 128 с.

10. Діденко Н. Г. Державне управління і соціальне партнерство: актуальні проблеми теорії і практики: Монографія. / Н. Г. Діденко. Донецьк, 2007. 404 с.

11. Зарубіжний досвід організації та роботи місцевої влади: монографія/ О.В.Власенко, П.В.Ворона, М. О. Пухтинський та ін./ За заг. ред. П.Ворони.- Полтава: ПолтНТУ, 2009. 288

12. Едер К. Публічність і демократія: пер. з нім. уклад.: М. Яхтенфукс, Б. Колєр-Кох. К.: Видавн. дім "Києво-Могилян. акад.", 2007. 125 с.

13. Енциклопедія державного управління [Текст]: у 8 т. Т. 2: Методологія державного управління. К. НАДУ, 2011. 692 с.

14. Єгоричева С.Б., Лахижа М.І. Публічно-приватне партнерство в посткомуністичних країнах: монографія. К.: ІПКДСЗУ. 2020.304 с.

15. Лахижа М.І. Модернізація публічної адміністрації: теоретичні та практичні аспекти. Полтава: РВВ ПУСКУ, 2009, 289 с.

16. Лахижа М.І. Модернізація публічної адміністрації: досвід Республіки Болгарія.- Полтава: ПолтНТУ, 2014.- 208 с.

17. Лахижа М.І. Модернізація публічної адміністрації: досвід Республіки Польща.- Полтава: ПолтНТУ, 2012.-243 с.

18. Мак’явеллі Н. Флорентійські хроніки. Державець [Текст]; пер. з іт. А. Перепадя. К. : Основи, 1998. 492 с.

19. Міненко М.А. Публічне управління: теорія та методологія : монографія / К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 404 с.

20. Проблеми та перспективи розвитку державного управління в умовах реформування: [колективна монографія] / Заг. ред. Чечель А.О., Хлобистов Є.В. Бельско-Бяла (Польща): Вища школа економіки та гуманітаристики, 2017. 493 с.

21. Публічна адміністрація в Україні: становлення та розвиток. Монографія.- Дніпропетровськ: Вид-во «Монолит», 2010 400с.

22. Публічна влада та управління: принципи механізми реалізації : Монографія/ За заг ред. Нижник Н.Р./ - Чернівці : Технодрук, 2008. 432с

23. Публічне управління в умовах інституційних змін: колективна монографія / За наук. редакції д. держ. упр. Р. В. Войтович та П.В. Ворони. Київ, 2018. 475 с. 20.

24. Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зарубіжний досвід: монографія / За заг. 15ед.. Сергія Чернова, Валентини Воронкової, Віктора Банаха, Олександра Сосніна, Пранаса Жукаускаса, Йоліти Ввайнхардт, Регіни Андрюкайтене. Запоріз. Держ. інж. 15ед.15. Запоріжжя: ЗДІА, 2016. 606 с.

25. Райт Г. Державне управління/ Пер. З 15ед.15. В.Ивашко, О.Коваленко, С.Соколик. К.: Основи, 1994.188 с.

26. Розроблення методів і технологій публічного управління [Текст] : наук. розроб. / С. А. Романюк, О. Ю. Оболенський, В. І. Шарий [та 15ед.] ; НАДУ. при Президентові України, Упр. Київ : НАДУ, 2014. 60 с.

27. Світові моделі державного управління: досвід для України [Текст] : [наук. вид.] за заг. ред.. Ю. В. Ковбасюка, С. В. Загороднюка, П. І. Крайніка [та 15ед.]. 2-ге вид. Київ: НАДУ, 2015. 612 с.

28. Сучасне соціальне управління: філософія, методологія, практика / Монографія // За заг. 15ед...Н.Г.Діденко. Донецьк: «ВІК»,2010.375 с.

29. Стоун Д. Парадокс політики. Мистецтво ухвалення політичних рішень [Текст] / Д. Стоун. К. : Альтернативи, 2000. 304 с.

Підручники і посібники:

Лахижа М.І. Історія публічного управління. Навчальний посібник. Полтава. 2025. 144 с.

1. Бакуменко В.Д., Бондар І.С., Горник В.Г., Шлачук В.В. Особливості публічного управління та адміністрування: навч. посіб. Київ: Видавництво Ліра-К, 2017.256 с.

2. Бібліографія публічного управління та адміністрування: навчальнометодичний посібник / за наук. 16ед.. Д. н. держ. упр. Р. В. Войтович та П. В. Ворони. К., 2018. 474 с.

3. Жаровська І.М. Теорія влади: навч. посіб. Х. Право. 2016. 240 с.

4. Лахижа, М. І. (2024). Оптимізація вищої освіти в посткомуністичних країнах в умовах євроінтеграції як предмет публічного управління: теоретичні аспекти. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування, (12). https://doi.org/10.54929/2786-5746-2024-12-02-06

5.Публічна політика та суспільні зміни в Україні в контексті євроінтеграції / [С. О. Телешун та ін.]; за заг. ред. С. О. Телешуна; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Каф. політ. аналітики і прогнозування. Київ : НАДУ, 2017. 247 с.

6. Теорія та історія державного управління: конспект лекцій. Модуль І-ІІ.Укладачі А.Л. Помаза-Пономаренко, О.І. Крюков. Х. НУЦЗУ. 2016. 40 с.

7. Талдикін О.В. Теорія влади. Структурно-логічні схеми і таблиці. Дніпро. ДДУВС. 2020. 164 с.

8.Теорія та історія державного управління: навч. посібн. Г. Одінцова, В. Дзюндзюк, Н. Мельтюхова та ін. за заг. ред. д.е.н., проф. О.Ю. Амосова, к.е.н доц. Н.М. Мельтюхової. Вид 2-ге, переробл.і доп. Х. ХарРІДУ НАДУ «Магістр». 2012. 252 с.

Закони України та інші нормативно-правові акти

1. Конституція України : прийнята на п’ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року URL: http: //zakon3 .rada. gov.ua/laws/show/254к/96 -вр 2. Про державну службу : Закон України від 15 грудня 2015 року № 889- VIII [URL: http://zakon.rada.gov.ua.

3. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 7 червня 2001 року № 2493-III URL: http://zakon.rada.gov.ua.

4. Про Концепцію адаптації інституту державної служби в Україні до стандартів Європейського Союзу : Указ Президента України від 05.03.2004 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua

5. Стратегія реформування державного управління України на 2016— 2020 роки (розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 р. № 474-р.).

8. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та ..URL: https://www zakon.rada.gov.ua/go/984_011

Інформаційні ресурси

1. http://www.zakon.rada.gov.ua - База «Загальне законодавство» Верховної Ради України.

2. http://www.kmu.gov.ua - Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.

3. http://wwwnads.gov.ua - Офіційний сайт Національного агентства з питань державної служби

4. http://www.ukrstat.gov.ua - Офіційний сайт Державного комітету статистики України.

5. http://hdr.undp.org/en/ - «Доповідь про людський розвиток» - основне джерело інформації для аналітичного дослідження.

6. http://www.oecd-ilibrary.org/statistics - Різноманітні статистичні дані для країн-членів ОЕСР (Організація економічного співробітництва та розвитку). 7.

http://www.imforg/extemal/ns/cs.aspx?id=28 - Статистика по більшості країн світу в базах даних Міжнародного валютного фонду. 8. http://www.weforum.org/reports - Всесвітній економічний форум, Звіт з глобальної конкурентоспроможності (Global Competitiveness Report)